అత్తగారూ-అచ్చుతప్పులూ

ఆ మధ్య మా చాకలి ఉన్నట్లుండి మావారి పదిహేను పంచలూ ఒక్క సారిగా పారేశా డంటూ బట్టల లెక్క చూస్తూన్న మా అత్తగారు పద్దుపుస్తకం ఎత్తి కింద పడేశారు కోపంతో.

"అంట్లవెధవా! అబద్దా లాడకుండా చెప్పు. ఏమైనాయి పదిహేను పంచలూ?'' అంటూ నిలేశారు చాకల్ని.

'అన్యథా శరణంనాస్తి' అంటూ, చెట్టంత చాకలీ, అమాంతంగా మా అత్తగారిముందు సాష్టాంగపడ్డాడు. "ఆ పంచలే నా కేయ్‌లేదండమ్మ గారో" అంటూ.

"నోర్మూయ్ దొంగభడవా! ఇంత అబద్ధాలా! నిక్షేపంలాంటి పిల్లవాడి నిక్కరు పారేస్తే పారేశావ్--బంగారంలాంటి పదిహేను పంచలూ ఏం చేశావో చెప్పు" అంటూ బడిపంతులల్లే పెన్సిలు ఝళిపించారు.

నేల కంటుకుపోయిన చాకలి భూదేవితో మొరబెట్టుకున్నాడు, "ఆ తిరపతి ఎంకన్న సాక్షిగా ఆ పంచలుగానీ, నిక్కరుగానీ నా కేయ్‌లేదం డమ్మగారూ," అంటూ.

"ఛీ నోర్మూయ్ దొంగగాడిదా! నీ తలకాయంత అక్షరాల్తో రాసిన నా లెక్క తప్పంటావుట్రా! లెక్క పొరపాటు నా వంశంలో లేదు—తెలిసిందా!"

"బుద్ధి బుద్ధి--ఎంత మా టన్నా రమ్మగారు!-ఒకవేళ పొరపాట్న..."

"ఛీ వెధవా! మళ్ళీ అదేమాట, పళ్ళు రాలగొట్టేవాళ్ళు లేక— పొరపాటు రావడానికి ఒకటా రెండా! పదిహేను పంచలు — యిట్టా కొన్నవి, అట్టా వేశాడు — బిడ్డ ఒక్కసారైనా కట్టుకున్నాడో లేదో — కొత్త పంచలు—తల్చుకుంటే కడుపు భగ్గుమంటోంది. నీ దొంగవేషాలు కట్టి

పెట్టి మర్యాదగా లేచి నిలబడి సమాధానం చెప్పు; ఏం చేశావ్ పంచలు" అంటూ పైగాంధారంలో గర్జించారు మా అత్తగారు. అప్పటికే సగం చచ్చిపోయిన చాకలి మెల్లిగా లేచి కండ్లు తుడుచుకుంటూ నిలబడ్డాడు.

"ఏ పెమాణం చేయమంటే ఆ పెమాణం చేస్తానం డమ్మగారూ! ఈసారి సలవకి నా కొక్క పంచగూడా పశ్శేదం డమ్మగారూ" అంటూ వాపోయాడు.

"మళ్ళీ అదేపాటా! సరే, యిహ పీ డిట్లాట్లా చెప్పదే! వీణ్ణి అడిగే విధంగానే అడగాలి. పిలిపించు పోలీసుల్ని," అంటూ హడావిడిగా లేచి నిలబడ్డారు మా అత్తగారు. పోలీసులమాట వినగానే చాకలివాడితోబాటు నేనుగూడా హడిలిపోయాను.

వాళ్ళను పిలిస్తే ఎన్ని యిబ్బందు లున్నాయో మా అత్తగారికి తెలీదని నాకు తెలుసు. అసలు పంచలు పోవడానికి వాళ్ళకు తగినన్ని ఆధారాలు దొరికిందాకా వాళ్ళతోబాటు మనంకూడా అవస్థపడాలి. చిన్నవిషయమైనా, పెద్ద విషయమైనా వాళ్ళదాకా వెళితే బ్రహ్మాండమైన విషయమై వూరుకుంటుంది.

ఆ మధ్య మావారి స్నేహితుడు రావుగారు ఈ లాంటి యిబ్బందిలోనే పడ్డారు. కారు డ్రైవ్‌చేసుకుంటూ రోడ్డుమీద పోతున్న రావుగారు వూరుకోకుండా, తన కారుకు యాభై గజాల దూరంలో, అరిటిపండు తొక్కమీద కాలువేసి నడిరోడ్లో జారిపడ్డ ఒక ఆడమనిషిదగ్గరి కెళ్ళి 'సడన్ బ్రేక్' వేసి కా రాపాడు. అంతటితో వూరుకోకుండా కారు దిగి ఆ పడిన మనిషిదగ్గిరి కెళ్లి "దెబ్బేమైనా తగిలిందా?" అంటూ విచారించాడు. ఈ లోపుగా నలుగురూ గుంపు చేరారు. కాలుజారి రోడ్డుమీద పడ్డ ఆ ఆడమనిషి తనచుట్టూ గుంపు చేరేసరికి సిగ్గుపడిపోయి, ఏమీ దెబ్బ తగల్లేదంటూ పక్కనే వున్న గుడిసెల్లోకి వెళ్లిపోయిందట....ఇంక అక్కడ చేరిన గుంపంతా అరిటి

పండు తొక్కను ఒదిలేసి, రావుగార్ని, ఎముకల గూడులాంటి ఆయన 'ఓల్డుమోడలు ఆస్టిన్' కారునూ ఒకసారి కొరకొర చూశారట.

అదేమిట్రా బాబూ అనుకుని, ఎందుకైనా మంచిదని, పెద్దమనిషల్లే, జరిగిన యథార్థం పోలీసుస్టేషనో చెప్పివెళదా మని వెళ్ళాట్ట రావుగారు. "ఎవరో ఆడమనిషి...." అంటూ రావుగారు అసలు విషయంచెప్పేలోగానే "ఆ మనిషి చచ్చిపోయి ఎంతసే పయింది; యాక్సిడెంట్ జరిగిన చోటు యిక్కడికి ఎంత దూరంలో వుంది; అసలు కారుకింద మనిషి పడ్డదా, లేక కారు ఆవిడమీద పడ్డదా?" అంటూ రావుగారి చుట్టూ చేరిన పోలీసులు ప్రశ్నలవర్షం కురిపించి ఉక్కిరిబిక్కిరి చేశారట.

ఆవిడ చనిపోలే దనీ, యాక్సిడెంట్ అసలే జరగలేదనీ, కనీసం తనకారుకూడా ఆవిడజోలికి పోలే దనీ, పొరపాట్న ఆవిడే తన కారుమీద పడినట్లయితే తన కారుకే 'అక్సిడెంట్' జరిగేదనీ వాళ్ళకు నచ్చజెప్పేసరికి తలప్రాణం తోక్కొచ్చిందట.

"అయినా డ్యూటీ అంటే డ్యూటీయే. పదండి, ఆమనిషి పడ్డ చోటుకు" అంటూ యిద్దరు పోలీసులు రావుగారి కార్లో ఎక్కి కూర్చున్నారట. చచ్చాన్రా బాబూ, ఎరక్కపోయి చెప్పానే అని మనసులోనే బాధ పడ్డా, రావుగారు, చేసే దేంలేక, తిన్నగా ఆపోలీసుల్ని అక్కడికి ఆరుమైళ్ళ దూరంలో వున్న ఆ మనిషి పడ్డచోటుకు తీసుకొచ్చాట్ట ! కారు ఆపుతోనే పోలీసులు హడావిడిగా దిగి అరటితొక్కకోసం రోడ్డంతా వెతికారట. ఎక్కడా కనిపించకపోయేసరికి మళ్ళీ వాళ్ళుకూడా రావుగార్ని, ఆయన కార్నూ గురగురా చూశారట. వెంటనే మనిషి పడ్డచోటునూ, కారు నిలబడ్డంతవరకూ రోడ్డునూ, చిక్కి శల్యావస్థలో వున్న కార్నూ టేపుతో కొలవడం మొదలెట్టారట.

అయోమయంగా చూస్తున్న ఎనిమిదడుగుల రావుగార్నికూడా తాటి చెట్టును కొలిచినట్లు ఒకసారి నిలువునా చేపుతో కొలిచారట.

అంత చిన్నకార్లో అంతపొడవు మనిషి ఎల్లా కూర్చోగలిగాడా అని పోలీసువాళ్ళకు సందేహం కలిగి తక్షణం రావుగారి తల చూశారట. రాగి చెంబులాగా మెరుస్తున్న రావుగారి తలమీద తాటికాయల్లాటి బొప్పెలు చూసి తల లూపి సమాధానపడ్డారట. అక్కడ పడిన ఆడమనిషి కోసం చుట్టుప్రక్కల గుడిసె లన్నీ గాలించారట పోలీసులు.

ఆవిడ వచ్చి వెంటనే వెళ్ళిపోయిందన్నారట అక్కడివాళ్లు. ఆవిడ ఎక్కడి కెళ్లిందో ఆ అడ్రసు తీసుకుని, మళ్ళీ రావుగారి కార్లో బయల్దేరారట. వెళ్లేదార్లో హోటలు కనిపించేసరికి కాఫీ తాగాలన్నారట పోలీసులు. భక్తుడిలాగా వాళ్లకు కాఫీ గట్రా యిప్పించి, తనూ కాస్త కాఫీ గొంతులో పోసుకువచ్చి కార్లో కూర్చున్నాట్ట. "రావుగారూ, నాకూ కాఫీ యిస్తేనేగాని కదల" నంటూ పెట్రోలయిపోయిన కారు సత్యాగ్రహం చేసిందట. "కష్టాలన్నీ ఒకేసారి వస్తుంటాయి" అన్నాట్ట అందులో ఒక పోలీసు, నవ్వుతూ. అసలే చిరాకుతో లోలోపల మండిపోతున్న రావుగారు "సంతోషించాంలే నీ సానుభూతికి" అని పైకి అనబోయి లోపలనుకుని, అక్కడికి అరమైలు దూరంలోవున్న పెట్రోలుబంకుదాకా కారు తోసుకుంటూ వెళ్ళాడట, పోలీసుల్ని కార్లో కూర్చోబెట్టి. పెట్రోలు వేసుకుని ఎలాగో తిరిగి తిరిగి ఆవిడ అడ్రసు కనుక్కుని తీరా విచారిస్తే, ఆవిడ అక్కడికూడా రాలేదనీ, బహుశా అక్కడికి యాభైమైళ్ళ దూరంలోవున్న వాళ్ళ పల్లెటూరు కెళ్లి వుంటుందనీ చెప్పారట పక్కయిండ్లవాండు. రావుగారి రోగిష్టి కారు యాభై మైళ్లు పోగలుగుతుందాన్న సందేహంతో కారువైపు చూశారట పోలీసులు. నే పోతాన్రో మొర్రో అంటూ 'బావురు' మన్నట్లు కనిపించిందట, రావుగారి కారు.

అంతదూరం అలాంటి కార్లో వెళ్ళడానికి భయపడ్డ పోలీసులు తిరుగు ముఖం పట్టారట. 'బ్రతుకుజీవుడా' అంటూ వాళ్ళను పోలీసుస్టేషన్లో దింపి పోబోతున్న రావుగార్ని ఆపి "రేపు మీరు మేస్ట్రేట్‌కోర్టుకు ఈ కేసు విషయంగా వెళ్లాల్సుంటుంది కాబట్టి ప్రొద్దుటే తొమ్మిదిగంటలకంతా యీవైపొచ్చి మమ్మల్నికూడా పికప్ చేసుకుని వెళ్ళండి" అంటూ ఆజ్ఞాపించారట ఆ యిద్దరు పోలీసులూ. పాపం, ఆ అర్థంలేని యాక్సిడెంట్ కోసం అరడజను సార్లు కోర్టుచుట్టూ తిరగాల్సొచ్చిందట రావుగారు. మా అత్తగారు పోలీసు లనంగానే నా కా గాథంతా ఒక్కసారి జ్ఞాపకం వచ్చి బెదిరిపోయాను.

ఇంక వాళ్లొచ్చినప్పట్నుంచీ ఆ పంచలు ఏ రంగు అంచువి? ఎప్పుడు కొన్నవి? ఏషాపు, వాటిబిల్లు, ఖరీదు, వాటిమీద 'యినీషియల్' వగైరా అన్నీ అడుగుతారు. అన్నట్లు మాచాకలి వృతికే ఏ బట్టమీదకూడా 'యినీషియల్' అంటూ వుండదని నా కప్పుడు గుర్తు కొచ్చింది. ఏ గుర్తూ లేకుండా పంచలెక్కడ పోయాయోతెల్సుకోడం పోలీసులక్కూడా కష్టమేమో ననిపించింది. ఆ సంగతి మెల్లిగా మా అత్తగారి చెవులో చెప్పాను.

"ఈమాత్రంకూడా కనుక్కోలేకపోతే యింక పోలీసు లెందుకే అడుక్కుతిన్నా?" అన్నారు గట్టిగా అరుస్తూ.

"నిక్కరు పారేస్తే పారేశావ్: ఆ పదిహేను పంచలూ ఏం చేశావో చెప్పు యింతకైనా! లేదంటే తక్షణం పోలీసుల్ని పిలిపించి నీ తాట ఒలిపిస్తాను" అంటూ మళ్లీ బెదిరించారు చాకల్ని.

చాకలి మళ్లీ ఏడవబోయాడు. ఎంత ప్రయత్నించినా కండ్లల్లో నీళ్ళురాకపోయేసరికి చీదేస్తూ, ఒట్టి కండ్లు తుడుచుకోడం మొదలెట్టాడు.

"బంగారంలాంటి పదిహేను పంచలూ మింగేసి ముచ్చులాగా మొసలి కన్నీళ్లు వదిత్తే విడిచిపెడతా రనుకున్నావుట్రా!

"ఇంకా చూస్తావేమిటే! టిల్లిఫోన్ చేసి పిలిపించు పోలీసుల్ని" అంటూ మా అత్తగారు నన్నుడబాయిస్తుండగానే మావారు టెలిఫోన్‌చేశారు ఆఫీసునుంచి--రాత్రి కెక్కడో డిన్నరుందనీ, భోజనానికి తనకోసం కాచుకో

వద్దనీ చెపుతూ, వాళ్లమ్మగారి కేకలు ఫోన్‌లోకూడా వినిపించి, "ఏమిటీ! మా అమ్మ ఎవరిమీదనో అరుస్తున్నట్లుందే?" అని అడిగారు. చాకలి పదిహేను పంచలు పారేశా డని చెప్పాను. "అరెరె! పదిహేను పంచలూ పారేశాడా! అయితే మరి వా డేమంటున్నాడు?" అన్నారు.

"అస లా పంచలే నా కెయ్యలేదంటున్నాడు."

"లెక్క సరిగా చూశారా? ఎవ్రాశారు?"

"మీ అమ్మగారే—చాకలివాడి తలరాయంత అక్షరాల్తో."

"అయితే యిప్పుడు మా అమ్మేఁవంటోంది?"

"తక్షణం పోలీసుల్ని పిలవమంటూంది."

"ఛా ఛా, వాళ్లెందుకూ అనవసరంగా! అదొక 'న్యూసెన్సు!' ఒద్దని చెప్పు. వాళ్లొచ్చి వాడి వీపు చితగ్గొట్టి నానాగందరగోళం చేయడం తప్ప ప్రయోజనంలేదు. 'కంప్లైంట్' యిచ్చినందుకు వాళ్ళ చుట్టూ, కోర్టుచుట్టూ మనం తిరగాలి, ఆ మధ్య మనరావుగాడు తిరిగినట్టు. మాట్లాడకుండా వాణ్ణి పంపించెయ్యండి. ఇకమీద వాడికి బట్ట లెయ్యకుండావుంటే సరి" అన్నారు మా వారు.

ఈ సంగతి, మా అత్తగార్ని యివతలకు పిల్చి చెప్పాను.

"హయ్యో నెత్తిరాత, వా డంతకంటే యింకేఁవంటాడులే, అన్నీ వాడి కా తండ్రి బుద్ధులేవచ్చాయి," అంటూ కొడుకుమీదకాసేపు విసుక్కుని చాకలివాడికి ఆఖరు 'వార్నింగ్' యిచ్చారు. "రేపు మధ్యాన్నం లోపుగా పంచలుతెస్తే తెచ్చిపెట్టు, లేదాంటే తక్షణం పోలీసులకుపట్టించి అండమాన్ దీపాలకిపంపి జన్మఖైదూ వేయిస్తాను, జాగ్రత్త" అంటూ ఒక్క విసుర్న పద్దుపుస్తకం నాముఖాన పారేసి స్నానానికి వెళ్ళిపోయారు మా అత్తగారు.

చివరిసారి చీదేసి, చాకలిగూడా, కాళ్ళీడ్చుకుంటూ వెళ్ళిపోయాడు.

ఆ రోజంతా చాకల్ని తిడ్తూనే వంటా, వడ్డనా చేసుకున్నారు మా అత్తగారు.

మర్నాడు మధ్యాన్నం చాకలికోసం కాచు క్కూచున్నారు. వాడు రాలేదుగాని తల్లికి జబ్బుగా వుందని తంతి వస్తే వెళ్ళిన మావారి పని పిల్లవా డొచ్చాడు వూర్నుంచి. వా డొస్తూనే "అయ్యగారి పదిహేను పంచలూ పోయాయిరా" అన్నాను.

"అరె! అన్యాయంగా వుందే! బహుశా నే వూరికెళ్లానని తెలిసి వా డీ నాటకం ఆడుంటాడు. నేనే గదమ్మా పదిహేను పంచలూ వేసి బిల్లుకూడా తీసుకొచ్చాను! వుండండి నే నిప్పుడే వెళ్ళి ఆ లాండ్రీవాడి పని పట్టిస్తాను" అని వా డంటూంటే వెలవెల బోతున్న మా అత్తగారు,

"లాండ్రీ ఏమిట్రా! చాకలి పారేశా డంటూంటే" అన్నారు.

"అబ్బే! లేదమ్మా, చాకలి మూటలోనించి నేనే తీశాను. అయ్యగారు 'పంచల్లే'వంటే 'అర్జంట్ వాష్'కి వేశాను. మా వూర్నుంచి తంతి రాగానే ఆ గొడవలో యీసంగతి మీకుచెప్పడం మర్చిపోయాను.బిల్లుకూడా అయ్యగారి పీరువాసొరుగులో పెట్టివెళ్ళాను.మీరుచూణ్ణేలేదన్నమాట" అంటూ నసిగాడు.

"ఎట్లా చూస్తాంరా మొద్దువెధవ! లెక్క రాసి మూట గట్టి పడేసిన మురికిగుడ్డల్లోంచి నువ్వు పంచలుమాత్రం తీసి లాండ్రీ కేస్తావని నేనేం కల గన్నానా! చెప్పకర్లా! బుద్ధి, జ్ఞానం లేని కుర్ర వెధవ ల్నంతా యింటి పనికి పెడితే ఇంతే" అంటూ పనివాడిమీద మండిపడుతున్న మా అత్తగారు సడన్‌గా లేచి గబగబా లోపలి కెళ్ళారు, ఏదో పనివున్నట్లు. ఏమిటాని వెనక్కి తిరిగిచూశాను, చాకలి నన్ను చూస్తూనే మళ్ళీ ఒకసారి బలవంతంగా ఏడవబోయాడు. నాకు నవ్వొచ్చింది వాడి అవస్థకు. "ఒద్దొద్దు, ఇహ ఏడవకర్లా, పంచలు దొరికాయి" అన్నాను.

అమావాస్యనాడు చంద్రుడు కనిపించినట్లు వాడి నల్లటి ముఖంనిండా ఒక్కసారి తెల్లటి పండ్లు కనిపించాయి.

"చూశారా చిన్నమ్మగారూ! నామీద ఎంతపెద్ద అబాండం ఏశారో పెద్దమ్మగారు! ఏరమ్మా పెద్దమ్మగారూ!" అని అడిగాడు చాకలి.

"ఆవిడ ప్రస్తుతం నీకు కనిపించరు. లోపల చాలాపనిలో వున్నారు" అన్నాను.

నాకు తెలుసు. అలాంటి క్లిష్ట సమస్యలు మా అత్తగారు నాకే ఒదిలేస్తూంటా రని.

"అయితే మరి మాసిన బట్ట లెయ్యరామ్మా." అని అడిగాడు చాకలి దీనంగా. పాపం అనిపించింది.

ఏం చెప్పాలో తోచక రెండురోజులు ఆగి రమ్మని పంపించేశాను చాకల్ని.

వా డటు వెళ్తూనే మా అత్తగారు లోపల్నించి వచ్చారు. "ఏడీ చాకలివెధవ, వెళ్ళిపోయాడా" అంటూ.

"నేనే పంపించేశాను. మురికిబట్ట లెయ్యమన్నాడు. రెండురోజులు తాళి రమ్మన్నాను."

"ఎన్నిరోజులు తాళొచ్చినా పిల్లవాడి నిక్కరు సంగతి తేలిందాకా మళ్ళీ వాడికి బట్ట లెట్టా వేస్తాం? నిక్షేపంలాంటి కొత్త కాకీనిక్కరు" అని మా అత్తగారంటూండగానే "ఆ కొత్త కాకినిక్కరేనామ్మా! అయితే సాకలోడి మూట్లోనించి నేనే తీసి సబ్బేసి గుంజేసినా, సిన్నయ్యగారు కావాలంటే" అన్నది, అప్పుడే యిల్లు చిమ్మడానికి వచ్చిన పని మనిషి పిచ్చమ్మ. మా అత్తగారు నా ముఖం చూశ్ళేక పడ్డ అవస్థ నేను చూడలేక మెల్లిగా ముందు హాల్లోకి తప్పుకున్నాను.

"టెలిగ్రాం" అంటూ పోస్ట్‌మేన్ కేక విని వరండాలోకి వెళ్ళాను.

టెలిగ్రాంతోబాటు ఒక శుభలేఖకూడా వచ్చింది. ఈలోపుగా మా అత్తగారుకూడా ఖంగారు పడుతూ వచ్చారు "టెల్లిగ్రాపు ఎక్కణ్ణుంచే" అంటూ.

"మీ అమ్మాయి దగ్గిర్నుంచే."

"ఆ! ఏమిటీ! ఏమ నిచ్చిందే! నా తల్లి ఒళ్ళికి ఏంలేదుగదా" అంటూ ఆదుర్దా పడ్డారు.

"ఏంలేదు. ఆరోగ్యంగానే వున్నారు. రేపు మెయిల్లో వస్తున్నా నని యిచ్చారు అంతే." అన్నాను.

"హమ్మయ్య, నా తల్లి ఒస్తోందా! ఎన్నాళ్ళయిందో చూసి! కండ్లు కాయలు కాచాయి" అన్నారు, ఆర్నెల్లక్రితం మా ఆడబిడ్డను చూసొచ్చిన మా అత్తగారు ఆనందబాష్పాలు విడుస్తూ.

"ఆ శుభలేఖ ఎవరిదే ?"

"ఎవరో అచ్యుతరామయ్యగారట. ఆయన మనవడి పెళ్ళిపత్రిక. ఈ ఊర్లోనే మైలాపూర్లో పెళ్ళిట."

"ఓహోహో! అట్టాచెప్పూ! ఆ పెళ్ళికే అమ్మాయిగూడా వస్తాందన్న మాట. ఎవరనుకున్నావ్! అమ్మాయి ఆడబిడ్డ కొడుకు పెళ్ళే!" అన్నారు అర్థంగాక చూస్తున్న నన్ను చూసి.

"అన్నట్టు మే లెన్నింటికొస్తుందే?" అన్నారు.

"ప్రొద్దుటే ఒస్తుం దనుకుంటాను." అన్నాను, నాకూ టైముతెలీక.

"నీకూ తెలీ దన్నమాట. అయితే అబ్బాయికి కా స్త టెల్లిఫోను చేసి కనుక్కో. మే లెన్నిగంటలకొస్తుందో రేపు. బిడ్డ రాత్రి భోంచేసి బయ ల్దేర్తుందో లేక అట్టాగే బండెక్కుతుందో! ఒస్తూనే నైనా నాలుగు మెతు కులు తినకపోతే దానికి కండ్లు తిరుగుతాయి. పైగా దంపుడుబియ్యం తప్ప మనం మింగే మరబియ్యం దాని ఒళ్ళికాదు" అంటూ అప్పటికప్పుడు వడ్లకొట్టు తెరిచి ఒక బస్తా ఒడ్లు తెచ్చి పనిమనిషిముందు పోసి దంచమన్నారు. "రోకలి విరిగి పోయిందమ్మా" అన్నది పని మనిషి. అది తప్పించుకోడానికి ప్రయత్నిస్తోం దనుకున్న మా అత్తగారు పక్కింటినుంచి రోకలి తెచ్చి దంపమన్నారు.

కొడుకు ఎన్నిసార్లు ఉప్పుమిరపకాయలు వూరవెయ్యమన్నా యిదుగో ఎండరానీ, అదుగో మజ్జిగ మిగల్నీ అంటూ కాలంగడిపిన మా అత్తగారు, కూతురుకోసం అప్పటికప్పుడు పచ్చిమిరపకాయలు చీరి మజ్జిగలో వేశారు. ఊరగాయలు కొద్దికొద్దిగా తీసి రాచ్చిప్పలకు పట్టించి పెట్టారు.

"దానికి చింతకాయపచ్చ డంటే ఎంతో యిష్టమే" అంటూ మా చిన్నాన్న నా కోసం పంపించిన చింతకాయ తొక్కు కాస్తా తీసి కూతురు

కోసం నూరి అట్టేపెట్టారు. "దానికి పొట్లకాయవేపుడంటే ప్రాణం" అంటూ విత్తనాలకోసం అట్టేపెట్టిన రెండు పొట్లకాయలూ కోసుకొచ్చి పడేశారు.

"మెంతిపిండి తప్ప అంగట్లో కొన్న నిసకలాంటి సీకాయ అది జన్మకు తలమీద వేసుకోదే" అంటూ మెంతులూ, సీకాయా నానేశారు.

"సున్నిపిండి తప్ప సోపులూ గీపులూ దాని కలవా ట్లేదే" అంటూ అప్పటికప్పుడు తిరగలి ముందేసుకుని, సున్నిపిండి విసరటం మొదలెట్టారు.

"సున్నిపిండిలోకి కచ్చూరాలూ గట్రా సమయానికి యింట్లో లేక పోయెనే" అని బాధపడ్డారు కాసేపు. "అన్నట్లు రామేశ్వరంనుంచి వస్తూ శ్రీవిల్లిపుత్తూరు ఆండాళ్ళు వాసన చెక్కపొడి తెచ్చి నీ కిచ్చానే, ఎక్కడే అదీ! వుంటే కాస్తివ్వు, పిండిలో కలుపుతాను. లేకపోతే పచ్చివాస నేస్తుంది పిండి" అంటూ అడిగి పుచ్చుకున్నారు.

"అయ్యో, నా మతిమరుపు మండిపోనూ! అస లది వడియంలేకపోతే నోట ముద్దబెట్టదే" అంటూ వడియాలకు పప్పు నానబోసి, గుమ్మడి కాయకోసం పక్కింటివాళ్ళకు కబురు పెట్టారు.

మా అత్తగారు వడియాలు వేస్తే నాలుక్కాలాలపాటు వుండేట్టు వేస్తారు. అవి మనుషుల పళ్ళను గట్టిపరచడమో, లేక వూడగొట్టడమో తేల్చేస్తాయి. ఆ వడియాలు కంచంలో వేసేప్పుడే వడగళ్ళ శబ్దం బయల్దేర్తుంది.

ఐదు సంవత్సరాల క్రితం ఒకసారి మాకోసం వడియాలు వేశారు మా అత్తగారు; ఖర్మంజాలక అప్పుడే మా నాన్నగా రొచ్చారు వూర్నుంచి.

"అన్నగారూ, కొత్తగా వడియాలు చేశాను. ఇంకా బాగా ఎండలే దనుకోండి. అయినా ఎట్టా వున్నాయో కాస్త రుచిచూడండి" అంటూ నాలుగు వడియాలు మా నాన్నగారి కంచంలో వడ్డించారు మా అత్తగారు.

"భేష్‌భేష్, గుమ్మడివడియా లంటే నా కిష్ట మని మీ కెట్లాతెలిసిందీ!" అంటూ సంతోషపడిపోతున్న మా నాన్నగారు వడియాన్ని తుంచడానికి ప్రయత్నించారు; చేతకాలా. కొరకటానికి ప్రయత్నించారు; లాభంలేక

పోయింది. మొత్తం వడియం నోట్లో వేసుకోడానికి ప్రయత్నించారు: చేటంత వడియం నోట బట్టలా; చాలాసేపు అవస్థపడ్డారు.

"ఏం అన్నగారూ, వడియా లెట్లా వున్నాయి?"

"బాగానే వున్నాయిగానీ, వీటిని కాస్త పొడిగా కొట్టించివేస్తూండండి," అన్నారు మా నాన్నగారు, కొరకరాని కొయ్యల్లా వున్న ఆ నాలుగు వడియాల్నీ కంచంలో ఓమూలకు తోస్తూ. ఆ తర్వాత మా అత్తగారు ఏ మనుకున్నారో ఏమో మళ్ళీ ఆ వడియాలు వేయించా లేదు; ఎవరికీ వడ్డించా లేదు. గప్‌చిప్‌గా వూరుకున్నారు. ఎండకు ఎండుతూ, వానకు తడుస్తూ పాత చింకిచాప నంటిపెట్టుకొని బయట్నే పడున్న ఆ వడియాల మీద చివరకు మావాడు జాలిపడ్డాడు. తక్షణం వాడూ, వాడి స్నేహితులు కొందరూ కలిసి, కొన్ని వడియాల్ని రాకెట్స్‌లాగా ఆకాశానికి పంపే ఏర్పాటు చేశారు. చాలావరకు ఆకాశానికి పంపగా మిగిలిన వడియాల్లో కొన్ని కాకుల్నీ, కుక్కల్నీ తరమడానికి ఉపయోగించారు. ఆ తరమడంలో ఒక వడియం ఎవరో పిల్లవాడి కణతకు తగిలి చిల్లిపడి బొట బొట రక్తం కారింది.

ఈ సంగతి విన్న ఆ పిల్లవాడి తల్లి, ఎవరో రాయి తీసు కొట్టి అబద్ధాలాడుతున్నా రనీ, వడియంతో అంత దెబ్బ తగలడం అసంభవ మనీ మా యింటిమీదికి యుద్ధాని కొచ్చింది. మేమంతా ఆవిడ కాళ్ళా గడ్డాలూ పట్టుకుని బ్రతిమాలి, అది రాయి కాదనీ, వడియమే ననీ, పొర పాట్న తగిలిం దనీ నచ్చచెప్పి ఆవిడకి నమ్మకం కలిగేందుకు చాపమీద పడున్న మిగతా వడియాలు చూపించాం. అప్పటికి సమాధానపడి "దిక్కుమాలిన యినపవడియాలు" అని తిట్టుకుంటూ పిల్లవాడ్ని తీసుకుని యింటి కెళ్ళింది.

ఇంక ఆ వడియా లక్కడ వుంటే ప్రమాదం అని తక్షణం బయట పారేయించాను, మా అత్తగారు చూడకుండా.

అక్కడా వాటిని వదల్లేదు. ఎదురింటి ఆడపిల్లలు....చిల్లపెంకులకు బదులు ఆ వడియాల్నే తొక్కుడు బిళ్ళలుగా ఉపయోగించి ఆడుకున్నారు.

ఆ తర్వాత వడియాలు కావాలని మేం అడగనూ లేదు; మా అత్తగారు వెయ్యనూ లేదు. కూతు రొస్తోందనగానే మళ్ళీ వడియాలకు రుబ్బడాని కూర్చున్నారు.

"అన్నట్టు, మర్చేపోయానేవ్.... రేపటికి నెయ్యిలేదు—ఎట్టా! కాఫీ పొడిగూడా అయిపోయినట్టేవుంది.దానికి అన్నం అక్కర్లేకపోయినా రోజుకు అయిదారుసార్లయినా కాఫీ కావాలి. రేపు ఆదివారం గూడానూ. త్వరగా ఓ కాగితం, పెన్సిలూ తీసుకొచ్చివ్వవే" అంటూ చెయ్యి కడుక్కున్నారు.

"అట్లాగే బజారు సామాన్లుకూడా తెప్పించండి. కందిపప్పు, మిన ప్పప్పు, చక్కెర అన్నీ రేపటిదాకావస్తాయి" అన్నాడు వంటవాడు నసుగుతూ.

"పీడాబోయింది పో, ఫస్టుతారీకు పదిరోజు లుండనగానే అన్నీ నిండుకున్నాయా! బాగానేవుంది. ఊఁ, సరే! మళ్ళీ మళ్ళీ ఎందుకూ! ఒకేసారే చెప్పు, ఏమేంకావాలో; రాసేస్తా. మళ్ళీ రేపు ఆదివారంకూడా" అంటూ పెన్సిలూ, కాగితం తీసుకొని కూర్చున్నారు మా అత్తగారు.

"కందిపప్పు పదిమానికెలు."

"ఓరి నీ పదిమానికెలు దొంగల్దోలా! హవ్వ! ఎందుకురా పదిమాని కెలు! యింకా నయం, పదిబస్తా లన్నావుకావు" అంటూ పడీపడీ నవ్వారు మా అత్తగారు.

"వెనకటికి మా ముత్తాతగారింట్లో ఎనభై మంది జనాభాకూ నెలకు పది బస్తాల పప్పు ఉడికేదట. ఆకాలంలో పప్పే ప్రధానం. అట్టావుంది నువ్వు చెప్పేది. ఆ తర్వాత! మినప్పప్పా?"

"అయిదు మానికెలు."

"ఓరి నీయింట వాన గురవా! ఎందుకురా అయిదుమానికెలు! వెనకటికి మా బంధువుల్లో ఒకావిడ నిత్యా మినపగారెలు తింటానికే వున్నఆస్తంతా తగలేసిందట. బస్తాల బస్తాల మినప్పప్పు తినీ తినీ చివరకు పుట్టెడు చెవు డుతో పోయిందట ఆ యిల్లాలు" అంటూ మళ్ళీ నవ్వారు మా అత్తగారు.

వంటవాడు చిన్నబుచ్చుకున్నాడు.

"ఆఁ, మాటసామెత కన్నాగానీ, తొందరగా తెములు మరి. ఇట్లా ఒక్కోటీ చెప్తే ఎప్పటి కయ్యేట్టు! వరసగా చెప్పుకుపో, నే రాసుకుంటూ పోతాను" అని మా అత్తగా రంటుంటే, వంటవాడు పరుగు లంకించు కున్నాడు. "ఆవాలు, మెంతులు, మిరియాలు, ధనియాలు, జీలకర్ర అయి దయిదు పలాలూ, నూనె అయిదు వీశలూ, చింతపండు దొంక వీశా, ఎర్రగడ్డలు వీశా, తెల్లగడ్డ లరవీశా, ఉప్పు మానెడు, ఎనిమిది వీశలు చక్కెరా, టన్ను కట్టెలూ, పిండిగోధుమలూ, రవ్వగోధుమలూ, బార్సోపూ, పళ్ళపొడీ, పన్నెండు అగ్గిపెట్టెలూ, ఒక యల్. జి. యింగువపెట్టె, కేసరిపౌడరూ."

"ఒరేయ్! యిహ ఆపరా నీ దండకం, అంగ డంతా కొనిపించే ట్టున్నావే? సధ్యా ముం దీ సామాన్లు ఖర్చుకానీ, తర్వాత చూసుకోవచ్చు" అంటూ లిస్టు పూర్తిచేసి, పనిపిల్లవాడిచేతి కిచ్చి, చెట్టి అంగడినుంచి సామాన్లు పట్టించుకురమ్మని పంపించేశారు.

రాత్రి పదిగంటల ప్రాంతాల్లో రెండు రెండెడ్లబండ్లూ, ఒక తోపుడు బండీ వచ్చి యింటిముం దాగాయి.

అంత రాత్రప్పుడు రెండెడ్లబండ్లల్లో ఏ పల్లెటూరువాం డ్లొచ్చారబ్బా అనుకుని బయటికెళ్ళి చూస్తే బండ్ల వెనకాల చెట్టికొడుకూ, మా పనిపిల్లవాడూ సైకిళ్లు దిగుతున్నారు. నన్ను చూస్తూనే చెట్టికొడుకు నమస్కారంచేసి, "మన యింట్లో విశేషం అని కాస్త ముందుగానే తమరు కబురు చేసినట్టయితే అన్ని సామాన్లూ మా అంగడినుంచే సప్లయి చేసేవాళ్ళం. ప్రస్తుతం వున్నంతవరకూ మా అంగట్లోవీ, పక్క అంగళ్ళల్లోవీ తీసుకొచ్చాను.

"మీరు పంపిన లిస్టుప్రకారం సామాన్లన్నీ పూర్తిగా తేలేకపోయి నందుకు క్షమించాలి. తమరు పంపిన లిస్టులో పదిబస్తాల కందిపప్పుగ్గాను ప్రస్తుతం మా అంగట్లో వుండేదికాక నాలుగు బస్తాలు తెప్పించి మొత్తం ఎని మిదిబస్తాలే తెచ్చాను. కొరవబడ్డ రెండు బస్తాలూ, రేపు తెల్లారేసరికల్లా పంపు తాను. అట్లాగే అయిదు బస్తాల మినప్పప్పుగ్గాను మూడుబస్తాలే తెచ్చాను; అదీ మా అంగట్లో ఒకటిన్నర బస్తా పప్పే వుండింది. మిగతా బయట అంగళ్ళనుంచి తెప్పించాం. చిన్నచిన్న చిల్లర సామా నంతా మామూలుగా

పంపేతోపుడుబండిలో నేతెచ్చా! యిహాపోతే వీశకట్టెలూ, ఎనిమిది టన్నుల చక్కెర అని వ్రాసుంది లిస్టులో. అది పొరపాట్న రాశారేమో కనుక్కుని పోదా మనివచ్చాను. ఎందుకంటే ప్రస్తుతంమార్కెట్లో చక్కెర దొరకడం చాలా కష్టంగావుంది. వీశచక్కెర కోసం జనం "క్యూ"లో నిలబడి పడిగాపులు పడుతున్నారు" అంటూ చెట్టికొడుకు చెబుతూంటే గుడ్లప్పజెప్పి వింటూ కొయ్యబారి నిలబడ్డాను. "ఎవరే బండ్లల్లో వచ్చిందీ? కొంపతీసి పెండ్లి కొచ్చిన పల్లెటూరి బంధువు లెవరైనా విడిదిల్లనుకొని రాలేదుగదా!" అంటూ లోపల్నుంచి వొచ్చారు మా అత్తగారు.

"నమస్కారం పెద్దమ్మగారూ, తమరు రాసి పంపిన లిస్టులో సామాన్లన్నీ కాస్తకాస్త కొరవబడ్డందుకు క్షమించండి. పదిబస్తాల కందిపప్పుగ్గాను ఎనిమిది బస్తాలే తెచ్చాను. మినప్పప్పుకూడా రెండుబస్తాలు కొరవడ్డాయి. ఆ రెండూ రేపు పంపించేస్తా ననుకోండి. కాని చక్కెర దొక్కటే కష్టం. అస లది ఎంత రాశారో కనుక్కొని పోదా మని వచ్చాను. ఎనిమిది టన్నుల చక్కెరా, లేక..."

"ఓరి నీ టన్ను ల్దొంగల్దోలా! యీ బండ్లేమిటీ, యీ బస్తా లేమిటీ! హవ్వ! ఏమి టీ అన్యాయం! నీకేం మతీ గితీ పోలేదుగదా అబ్బీ!"

చెట్టికొడుకు వెలవెలబోతూ "తమరు పంపిన 'లిస్టు' ప్రకారమే తెచ్చాను, అన్నీ" అన్నాడు.

"చాల్లే వూరుకో. పెద్దమనిషి! ఎవరైనా నవ్విపోతారు. నే రాసిన లిస్టులో ఇన్నిసామాన్లు రాశానా! ఏదీ చూపించు లిస్టు" అంటూ నిలేశారు చెట్టి కొడుకును.

చెట్టి కొడుకు జేబు లన్నీ వెదుక్కున్నాడు. కనిపించలా. పనిపిల్లాడి నడిగాడు, "మీరే తీసుకున్నారుసార్" అన్నాడు వాడు. ఖంగారు పడుతూ 'యిప్పుడే వస్తాను' అంటూ సైకిలు తీసుకొని పరుగెత్తాడు చెట్టికొడుకు.

"అన్నీ దొంగవేషాలూ, దొంగబుద్ధులూనూ! అంగట్లో అమ్ముడుబోని సరుకంతా వూళ్ళోవాళ్ళ నెత్తి కట్టాలంటే ఎట్లా?"

“న్యాయం వుండక్కర్లా! యిట్లా ఎవరైనా రాస్తారా? ఇంత అన్యాయం చేస్తుండబట్టే అర్నెల్లక్రితం అంగట్లో వుండే వన్నీ పట్టపగలే దొంగ ల్దోచుకుపొయ్యారు!” అంటూ చెట్టికి అష్టోత్తరం జరుగుతుండగానే చెట్టికొడుకు పరుగెత్తుకొచ్చాడు సైకిలుపై.

“లిస్టు కాగితం దారోనే దొరికింది. కర్చీఫ్ తీస్తుంటే కింద పడ్డట్లున్నది. ఇందాండి, మీరు రాసిపంపిన లిస్టు” అంటూ మా అత్తగారి చేతికందిచ్చాడు, ఆయాసపడుతున్న చెట్టికొడుకు. మాఅత్తగారు లిస్టులో తనేం రాశారో చూసేలోగానే నేను దొంగలాగా లోపలకు జారుకున్నాను.

కాసేపటికి బండ్లు వెళ్ళిపోయిన చప్పుడు వినిపించింది. గప్‌చిప్‌గా లోపలి కొచ్చారు మా అత్తగారు.

మర్నాడు తెల్లవారుఝామున నేను లేచేసరికే మా అత్తగారు లేచి నీళ్ళపొయ్యి అంటించారు. రాత్రి మావారు ఆలస్యంగా రావడంవల్ల డ్రైవర్‌తో చెప్పడం మర్చిపోయిన నేను పిల్లిలాగా వెళ్ళి పనిపిల్ల వాడ్ని లేపాను.

పనిపిల్లాడు లేచి కూర్చుని కాసేపునిద్రపోయాడు. మళ్ళీ తట్టిలేపాను. నిలబడి కాసేపు నిద్రపోయాడు. చివరకు యిట్లా కాదని చెంబుడు నీళ్ళు తెచ్చి వాడి నెత్తిన పోశా. ఇహ పిచ్చెత్తినట్టు కలవరిస్తూ యిల్లంతా పరుగెత్తడం మొదలెట్టాడు. మా అత్తగారు డ్రైవర్ సంగతి అడిగేలోగా కబురు పెడదా మనుకుంటే, ఎంతకీ వాడు స్పృహలోకి రాలేదు. మూల వున్న పేంబెత్తంతో ఒక్కటి తగిలించా. దాంతో అదిరిపడి, “బాబోయ్! అమ్మగారూ, ఏంటీ! ఏంటీ!” అంటూ యీలోకంలో పడ్డాడు.

“అర్జంట్‌గా సైకిల్లో వెళ్ళి పెద్దకారుడ్రైవర్ పెంటసామిని పిల్చుకు రావాలి; స్టేషనుకు కారు తీసుకెళ్ళా లని చెప్పు. అర్జంట్” అంటూ పంపించేశాను డ్రైవ రింటికి.

పది నిముషాల్లో తిరిగొచ్చేశాడు. పెంటసామికి ఒంట్లో బాగాలేదనీ, అయ్యగారిదగ్గర లీవు తీసుకుని రాత్రే వూరి కెళ్ళాడనీ, అంచేత చిన్న కారు డ్రైవరు మురుగుసామిని అర్జంట్‌గా రమ్మని చెప్పొచ్చాననీ చెప్పాడు.

నా గుండెల్లో రాయిపడ్డది. మా అత్తగారికి మొదట్నుంచీ మురుగు సామితాతడ్రైవ రంటే వళ్ళు మంట. దానికి కారణాలు లేకపోలేదు. ఒక సారి మురుగుసామితాత డ్రైవ్ చేస్తే మా చిన్నకార్లో దేవాలయానికెళ్ళాం, మా అత్తగారూ, నేనూ. తిరిగివచ్చేవేళకు కాస్త చీకటిపడ్డది. అప్పటి కింకా దీపాలుగూడా పెట్టారో లేదో, ఇంక మా మురుగుసామి తాత రోడ్డు వదిలేశాడు. పేవ్‌మెంట్‌మీద నడిచే జనంమీదిమీదికిపోయి ఒదిగి నడిచేవాళ్ళందర్నీ ఝడిపించడం మొదలెట్టాడు. ఎదురుగ్గా, ఓ పెద్ద లారీ భయంకరంగా హెడ్‌లైట్స్ వేసుకుని వస్తూంటే మా మురుగుసామితాత కండ్లు చీకట్లు కమ్మాయి. అమాంతంగా ఆ లారీతో ఢీకొట్టుకో బోయి, చటుక్కున పక్కకు తప్పుకోడంలో రోడ్డు పక్కనుండే చెట్టెక్కించాడు మమ్మల్ని. సగం చెట్టెక్కిన కారు 'సడన్'గా వెనక్కి తగ్గడంలో మా నడుములు విరిగాయి. సిలోన్ టెంకాయలాంటి మా అత్తగారి తలకాయ వెళ్ళి కారు వెనకవైపు గ్లాసుకు తగిలి సహస్ర తునక లయింది. పోలీసులు చేరకముందే ఎట్లాగో ఆ చోటునుండి బయటపడ్డాం. ఆరోజునుంచీ మా అత్తగారికి మురుగుసామితా తంటే హడల్. "అస లా గుడ్డిపీనుగు రోడ్డుమీద కారు నడపడం మానేసి చాలాకాలం ఐందే. వాడి దృష్టంతా రోడ్డుపక్కనుండే చెట్లమీదా, స్తంభాలమీదా వుంటుంది. మీరు గాబట్టి యింకా ఆ ముసలిపీనుగును డ్రైవర్‌గా అట్టే పెట్టుకున్నారు గాని యింకెవళ్ళయినా అయితే తన్ని తగిలేస్తారు. ఇహ ఆ మురికివెధవ కార్లో చస్తే కూర్చోను" అంటూ ఆనాట్నుంచీ శపథం పట్టారు మా అత్తగారు.

తీరా తన కూతుర్ని స్టేషన్నుంచి తీసుకురావడానికి మురుగుసామే వెళ్తున్నా డని తెలిస్తే చిక్కే! మా అత్తగారు కేకేశారు.

"మేలు ఎన్నింటి కొస్తుందో అబ్బాయి నడిగావా? డ్రైవరు కబురు పెట్టావా ?" అంటూ ప్రశ్నించారు.

"ఆఁ, యీపాటికి వస్తూండాలి." అన్నాను.

"ఎవరూ? పెంట వెధవా! మురికి వెధవా!"

"మురుగుసామే."

'ఆఁ' అంటూ అదిరిపడ్డారు మా అత్తగారు.

"హయ్యో నెత్తిరాతా! ఆ గుడ్డి పీనుగు నెందుకు రమ్మన్నావే?"

"వెంటసామి ఒళ్ళు బాగాలేదని 'లీవు'లో ఏదో వూరికెళ్ళాట్ట. మరి ఎవరో ఒకరు స్టేషనుకు బండి తీసుకెళ్ళాలిగా!"

"అది సరే, యీ మురికి వెధవ సమంగా రోడ్లో వస్తాడో, లేక దాన్ని తీసికెళ్ళి చెల్లెక్కిస్తాడో ఎట్టా తెలుస్తుందే! సరే ఏం చేస్తాం? దాని అదృష్టం, నా అదృష్టం అట్టా వుంది" అంటూ తలబట్టు కూర్చున్నారు మా అత్తగారు.

"అమ్మా! స్టేషనుక్కారు తీసికెళ్ళమన్నారంటనే" అంటూ డ్రైవర్ మురుగుసామి గొంతు వినిపించింది. మా అత్తగారే లేచి బయటి కొచ్చారు.

"ఒరే మురుగూ! అమ్మా యొస్తూం దిప్పుడు మేల్లో. స్టేషనుకు కారు తీసు కెళ్ళు. తెలిసిందా! ఆఁ, అన్నట్టు అమ్మాయి నెరుగుదువుగా! పదేళ్ళనాడు అదీ, దాని మొగుడూ వచ్చారు — జ్ఞాపకం వుందా? ఇప్పు డది ఒక్కత్తే ఒస్తోందిలే. అన్నట్టు దాని మొగుడు పోయాక నువ్వు చూళ్ళేదు గదూ! అప్పటికీ యిప్పటికీ దాని అవతారమే మారిపోయిందిలే. నువ్వు చూచినప్పటికీ యిప్పటికీ మనిషి ఒక్క పిసరు లా వెక్కినట్టు కనిపిస్తుంది. ఇదంతా నీ గుర్తుకోసం చెబుతున్నా. ఇంతెందుకు! అమ్మాయిని కనుక్కోగలిగావా సరేసరి. లేదా ఒకపని చెయ్యి. మేల్లో నించి ఏ విధవాడబడుచు దిగినా, దగ్గిరి కెళ్ళి 'అమ్మా, మీరు అచ్యుత రామయ్యగారింటి పెళ్ళికేనా వచ్చారు!' అని అడుగు. చాలు. 'అవునూ' అంటే మారుమాట్లాడకుండా కార్లో ఎక్కించుకునిరా. ఒక్కటే సంగతి. త్వరగా వెళ్ళు. మే లొచ్చే వేళ యిందిలా గుంది. అమ్మాయి కాస్త నల్లగా వుంటుంది. జ్ఞాపకం పెట్టుకో. అచ్యుతరామయ్యగారింటి పెళ్ళి కొస్తోంది" అంటూ కారు బయల్దేరిం తర్వాత కూడా కూతుర్ని కనుక్కునే గుర్తు లన్నీ వెనకనించి కేకలేసి చెప్పారు డ్రైవర్ మురుగుసామికి.

కారు అటువెళ్తూనే పెళ్ళియింటికొచ్చిన బంధువుల్లో ఒకముసలాయన మా అత్తగార్ని చూసిపోదా మని వచ్చాడు. "ఏం అమ్మణ్ణీ! బాగున్నావా. ఎన్నేళ్ళయింది నిన్ను చూసి! చిన్నప్పుడు పరికిణీ చొక్కా వేసుకొని మా యింటికి ఆడుకోడాని కొచ్చే దానివి. గుర్తుందా!" అన్నా డా

ముసలాయన కుర్చీలో కూలబడుతూ. ఆ ముసలాయన ఎవరో మా అత్త గారికి గుర్తు లేదని ఆమె ముఖం చూస్తూనే గ్రహించాను.

ఆ మనిషి ఎవరో మనసులోనే గుర్తుచేసుకోడానికి ప్రయత్నిస్తూన్నమా అత్తగారుపైకి తేలకుండా "ఆఁ, గుర్తులేకేం? అంతా బాగున్నారా?" అన్నారు.

"అంతా ఎవరున్నారే అమ్మణ్ణీ! అంతా పోయారు. మిగిలింది నే నొక్కణ్ణీ. అన్నట్టు, పరాంకుశంగాణ్ణి ఎరుగుదువుగా?"

మా అత్తగారి గొంతులో పచ్చివెలక్కాయ పడ్డది.

"ఆఁ, ఆఁ, ఎరక్కేం! చిన్నప్పుడొట్టి లబోడాగా తిరుగుతుండేవాడూ." ఇంకా ఏమో అనబోయారు మా అత్తగారు.

"అబ్బెబ్బే! వాడు వేరే" అన్నా డా ముసలాయన. గతుక్కు మన్నారు మా అత్తగారు.

"వీడు ఎమ్మే గిమ్మే చదివి లండను గిండను వెళ్ళొచ్చాడు. నువ్వు చెప్పే లబోడా వెధవ బహుశా రంగనాధం కొడుకు పరాంకుశం అయి వుంటాడు" అన్నా డా ముసలాయన. వాళ్ళిద్దర్నీ ఎరగని మా అత్తగారి ప్రాణం ఆ మాటతో కుదటబడ్డది. ఎవడో ఒక పరాంకుశం లబోడా అయితే అంతే చాలనిపించిం దా సమయానికి, ఆవిడ ప్రాణానికి. అస లా ముసిలాయనే ఎవరో యింకా మా అత్తగారికే అంతుచిక్కక అవస్థలో పడ్డారు. "సరే, వస్తా. రేపు పెళ్లినాడు అటొస్తావుగా, నీ కోడల్ని తీసుకునీ. అన్నట్టు నీ కూతురుకూడా రావా లనుకుంటాను పెళ్లికి!" అంటూ లేచాడు.

"ఆఁ, యీవా ళ మెల్లో వస్తూంది. స్టేషనుకు కారుగూడా పంపాం. అ దొచ్చాక అటొస్తాలెండి" అంటూ ముసలాయన్ని గేటుదాకా సాగనంపి వచ్చారు మా అత్తగారు.

పదిగంట లయినా మా ఆడబిడ్డ రాలేదు. "ఏమిటే, అమ్మాయింక రాలేదూ! మెలొచ్చిందీ లేందీ అబ్బాయికి టిల్లిఫోను చేసి కనుక్కోమను" అన్నారు ఆదుర్దా పడుతున్న మా అత్తగారు.

నేను నేరుగా స్టేషనుకే టెలిఫోన్ చేసి కనుక్కుంటే నాలుగ్గంటల లేటన్నారు కలకత్తా మెయిలు.

"హయ్యో నెత్తిరాతా! అయితే దానికి విన్నా. యీవేళగూడా ఏకాశేనన్న మాట! రైల్లో కూర్చుంటే పచ్చిగంగ ముట్టుకోదే అదీ. శ్రీరామచంద్రా, ఏంచేసేది" అంటూ ఆరాటపట్టం మొదలెట్టారు మా అత్తగారు. కాసేపు యిల్లంతా కాలుగాలిన పిల్లిలాగా తిరిగారు. వంటంతా ముగించి, అన్నీ సిద్ధంచేసి చల్లారిపోయిన వేణ్ణీళ్ళ పొయ్యికింద మళ్ళీ మంటేసి వచ్చి "యింకా మే ల్రాలేవటే" అన్నారు. మళ్ళీ టెలిఫోన్ చేశా స్టేషన్కి. మెయిలొచ్చి చాలాసేపయిందని వాళ్ళు చెబుతుండంగానే వాకిట్లో కారొచ్చి ఆగింది. "అమ్మా యొచ్చేసిందే!" అంటూ ఎంతో ఆప్యాయంగా మా అత్తగారు గబగబా కారుదగ్గిరికి పరుగెత్తారు.

"పెళ్ళివా రిల్లు యిదేనా?" అంటూ ముసుగు సవరించుకుని కార్లోంచి దిగింది నల్లగా లావుగా వున్న ఒక విధవావిడ. ఒక్కక్షణం మాఅత్తగారు గుడ్లు తేలేసి నోట మాట లేకుండా కొయ్యబారి నిలబడిపోయ్యారు.

"ఈమే నమ్మా. తమరు చెప్పిన అచ్యుతరామయ్యగా రింటి పెళ్ళికొచ్చారు" అంటూ నీళ్ళు నమిలాడు డ్రైవర్ మురుగుసామితాత.

"ఓరి నీ అచ్యుతరామయ్య అడవులుబట్టిపోనూ! ఈవి దెవ్రా! అమ్మా యేదిరా త్రాష్టం! దా న్నేఅడువులు పట్టించావ్! అట్లా గుడ్లప్పజెప్పి చూస్తా వేమిట్రా గుడ్డిపీనుగా! జవాబు చెప్పి ఏడువు" అంటూ మా అత్తగారు ఒక్క అరుపు అరిచేసరికి "త త తమరు . చె . చెచెప్పిన...." అంటూ తడబడ్డాడు మురుగుసామితాత...ఎవరైనా కాస్త గట్టిగా కోప్పడితే నత్తొస్తుంది మురుగుసామితాతకు.

"అయితే పెళ్ళిల్లు యిదిగా దన్నమాట! ఎట్లాగూ. యింతకూ రావాల్సిన మీ అమ్మాయి ఏ వూర్నుంచి రావాలండీ!" అని అడిగింది పైనుపంచావిడ.

"మీ వూర్నుంచి మాత్రం కాదు. అయినా, తెలీ కడుగుతాగానీ, ఎవరమ్మా నువ్వు, ఎవరికోసమో ఒచ్చిన కార్లో నువ్వెట్లా వచ్చావూంట! అడేగక్కర్లే ఎవరికోసం వచ్చిందీ కారు, ఏమిటీ, అని విచారించక్కర్లా!" అంటూ ఆ[illegible]ణ్ణి ఝాడించారు మా అత్తగారు.

''బాగుందండోయ్ బామ్మగారూ. పెళ్ళింటికి వంట మనిషి హోదాలో వచ్చానుగాని, నేనేం మీ యింటికి ముష్టికి రాలేదు. రైలు దిగ్గానే మీడ్రైవర్ నా దగ్గర కొచ్చి 'ఫలానా అచ్యుతరామయ్యగారింటి పెళ్ళికేనా ఒచ్చారు, అమ్మగారూ' అడిగాడు. అవునంటిని. వెంటనే నా చేతులో వున్న పెట్టె లాక్కుని వెళ్ళి కార్లో పెట్టాడు. అతడి వెనకాలే నేనూ రావాలంటారా ఒద్దంటారా?''

''నాకుతెలుసు నీ దిట్లాంటి దేదో చేస్తాడని'' అంటూ కారెక్కారు మా అత్తగారు. ''మొదటే నే వెళ్ళుంటే యింత అనర్థం లేకుండా పోయేది. నిన్నట్నుంచీ అన్నం నీళ్ళూ లేకుండా బిడ్డ ఏం అగచాట్లు పడుతోందో! కారుకోసం కాచుకొని ఏం పడిగాపులు పడుతోందో! చూస్తావేంరా! బయల్దేరు'' అంటూ ఒక్క అరుపు అరిచారు. గజగజ లాడుతున్న మురుగుసామితాత పిల్లిలాగా కార్లో కూర్చుని కారు స్టార్టుచేశాడు. కారు బయల్దేరే లోపుగానే మరో టెలిగ్రాం వచ్చింది—మా ఆడబిడ్డ కొన్ని అసందర్భాలవల్ల పెళ్ళికి రావడం లేదనీ, గాభరా పడవద్దనీ. అయిదారోజుల్లో తను తప్పక వస్తాననీ, స్టేషనుక్కారు పంపవద్దనీ యిచ్చింది.

''హయ్యో నెత్తిరాతా! అయితే యిప్పట్లో బిడ్డను చూసే ప్రాప్తం లేదన్నమాట'' అంటూ ఒక్క నిట్టూర్పు విడిచి కారు దిగారు మా అత్తగారు. వెంటనే కారెక్కింది సైను పంచావిడ.

''కాస్త నన్నా పెళ్ళివారింటిదగ్గర దించమనండి బామ్మగారూ! నా కోసం కనిపెట్టుకోనుంటారు అంతా'' అన్నది. ''ఊఁ, సరే, తప్పేదేముందీ! ఆవిణ్ణి తీసుకెళ్ళి పెళ్ళివాళ్ళింటిదగ్గరట దిగవిడిచిరా. తీసుకొచ్చావుగా'' అన్నారు, ఆవిణ్ణి చూస్తే ఒళ్ళు మండిపోతున్న మా అత్తగారు.

''వెళ్ళొస్తానమ్మాయ్. వస్తానండీ బామ్మగారూ'' అన్నది కార్లో కూర్చున్న సైను పంచావిడ.

''ఊఁ ఊఁ, మళ్ళీ రాక్కర్లేదులే, వెళ్ళు-అపశకునంలాగా వచ్చింది'' అని సణుక్కుంటూ లోపలి కెళ్ళిపో [illegible]